

ویژه نامه هفته

پدافند غیر عامل

ویژه نامه اداره کل پدافند غیر عامل
شماره ۷۴ / آبان ماه ۱۴۰۱

نگوداشت پدافند غیر عامل
چهارم الی یازدهم آبان ماه ۱۴۰۱

جهت دسترسی به آرشیو نشریه به این لینک مراجعه فرمایید.

پدافند غیر عامل

پیشگیری بهتر از درمان است ، اقدامات
پدافند غیر عامل دارای رویکرد پیشگیرانه در برابر
تهدیدات احتمالی دشمن می باشد .

فهرست مطالب:

۵.....	اخبار پدافند غیرعامل
۱۱.....	معرفی حوزه پدافند زیستی
۱۳.....	معرفی حوزه پدافند سایبری
۱۵.....	معرفی حوزه پدافند شیمیایی و پرتوی
۱۷.....	معرفی حوزه پدافند کالبدی
۱۹.....	معرفی اداره کل پدافند غیرعامل
۲۱.....	معرفی کتاب
۲۲.....	طرح‌های کسر خدمت سربازی
۲۲.....	سایت‌های مرتبط با پدافند غیرعامل

مدیر مسئول:
محمد بیگ

سردبیر:
لیدا رسول اهری

نشانی:

تهران، میدان شهدا، استانداری آذربایجان شرقی، اداره کل
پدافند غیرعامل
تلفن: ۰۴۱-۳۵۲۹۱۳۱۸
دورنگار: ۰۴۱-۳۵۲۹۱۳۵۹

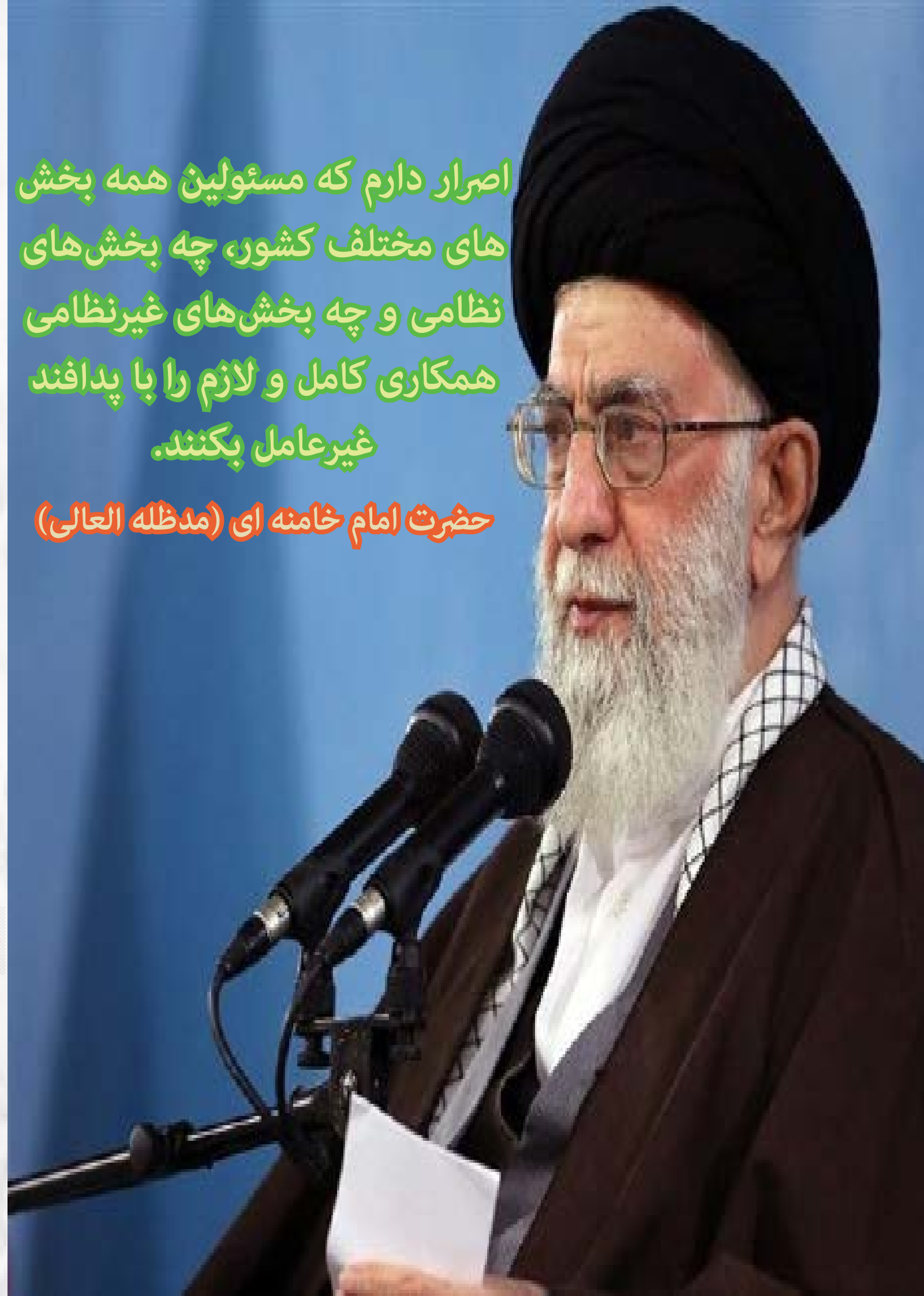
استادان، پژوهشگران و دانشجویان علاقمند، می‌توانند مقاله‌های آموزشی، پژوهشی و ترویجی خود را برای درج در نشریه پدافند غیر عامل به نشانی زیر ارسال کنند.

passivedefence@ostan-as.ir

اصرار دارم که مسئولین همه بخش
های مختلف کشور، چه بخش‌های
نظامی و چه بخش‌های غیرنظامی
همکاری کامل و لازم را با پدافند
غیرعامل بکنند.

حضرت امام خامنه‌ای (مدظله العالی)

جلسه هماهنگی برنامه‌های نکوداشت هفته پدافند غیرعامل با رابطین فرمانداری‌های استان

برنامه‌های نکوداشت هفته پدافند غیرعامل، در راستای انعکاس مطلوب عملکرد استان، خواستار ارائه گزارش کامل اقدامات انجام‌گرفته در این هفته توسط فرمانداری‌ها جهت ارائه به سازمان پدافند غیرعامل کشور شد. وی همچنین از رابطین فرمانداری‌ها خواستار برگزاری جلسه شورای پدافند غیرعامل شهرستان و کارگروه‌های یازده‌گانه به‌صورت منظم شد. تهدیدات شهرستان‌ها باید توسط فرمانداری‌ها احصاء و به‌روزرسانی شده و نسبت به تهیه بانک اطلاعاتی کامل از تهدیدات و نقاط آسیب‌پذیر و توانمندی‌های شهرستان اقدام گردد. دستگاه‌های مختلف باید در راستای نیل به عمومی‌سازی و فرهنگ‌سازی مفهوم پدافند غیرعامل نقش خود را ایفا نموده و سطح آگاهی جامعه را در مقابله با حوادث مختلف ارتقا دهند.

جلسه هماهنگی با رابطین پدافند غیرعامل فرمانداری‌های استان با حضور محمد بیگ، مدیرکل پدافند غیرعامل استانداری برگزار شد. مدیرکل پدافند غیرعامل استان ضمن اشاره به ارائه سیاست‌های کلی و جدید اداره کل پدافند غیرعامل ازجمله انتخاب و گزینش تخصصی رابطین و ضرورت آموزش همگانی در سطوح مختلف، مطالبی در خصوص نحوه برگزاری مراسمات هفته پدافند غیرعامل و همچنین اجرای رزمایش‌ها با هماهنگی قرارگاه‌های مربوطه پدافند غیرعامل استان و برگزاری همایش سه روزه آموزش رابطین با حضور نماینده سازمان پدافند غیرعامل کشور در استان بیان کرد. محمد بیگ با تأکید بر ضرورت برنامه‌ریزی دقیق توسط فرمانداری‌ها برای اجرای مطلوب

ایمن سازی و حفاظت جامعه در مقابل تهدیدات عمده‌ترین هدف پدافند غیرعامل است

دشمنان آسیب پذیر خواهیم بود. وی اضافه کرد: کارگاه‌های تخصصی در حوزه پدافند غیرعامل باید فعال‌تر شوند بطوری که در این حوزه باید یک گام جلوتر از رزمایش‌ها و تمرینات بوده و در مرحله اجرا قرار گیریم.

نماینده رییس سازمان پدافند غیرعامل کشور نیز در این جلسه گفت: تبریز و آذربایجان شرقی می‌تواند الگوی پدافند غیرعامل برای تمامی استان‌ها باشند که برای این مهم هم افزایی تمامی دستگاه‌های استان در جهت شناسایی آسیب پذیری‌ها و رفع آن ضروری است.

سردار حسین آل اسحاق افزود: امروز دشمن به دنبال شناسایی نقاط آسیب پذیر بوده و باید سطح آمادگی و مقاومت دستگاه‌ها افزایش یابد تا خدمات دهی به مردم برای داشتن زندگی آرام و عادی بدون مشکل انجام شود.

وی ادامه داد: برگزاری رزمایش‌های مختلف و هوشمند سازی تمام کارکنان ادارات و دستگاه‌ها باید مورد توجه مدیران قرار گیرد و سرمایه‌های زیرساختی باید شناسایی و ارزشیابی شوند.

استاندار آذربایجان شرقی با اشاره به اینکه عمده‌ترین هدف پدافند غیرعامل ایمن سازی و کاهش آسیب‌پذیری زیرساخت‌های مورد نیاز و همچنین حفاظت جامعه در مقابل تهدیدات است، گفت: نظارت‌های تخصصی در حوزه پدافند غیرعامل ضروری است و تمامی ابلاغ‌ها باید عملیاتی و اجرایی شوند.

عابدین خرم در شورای پدافند غیرعامل استان افزود: پدافند غیرعامل یکی از الزامات و ضروریات زندگی امروز مردم است و باید تمامی دستگاه‌های در این حوزه بطور مداوم به روز باشند و در کنار شناخت آسیب‌ها راهکارهای مقابله‌ای برای آن ایجاد کنند. وی با تأکید بر ایمن سازی زیرساخت‌ها، گفت: در عین حال باید جایگزین برای تمام موارد داشته باشیم تا در مواقع بحران‌های طبیعی و غیر طبیعی بتوانیم به خوبی عمل کرده و اخلالی در ارائه خدمات ایجاد نشود.

خرم با اشاره به اینکه داشتن طرح جامع پدافند غیرعامل به عنوان نقشه راه، برای تمامی دستگاه‌ها ضروری است، ادامه داد: اگر طرح جامع نداشته باشیم، در مقابل تهاجمات، حملات سایبری و سیستماتیک

همایش آموزشی سه روزه پدافند غیر عامل ویژه مدیران، رابطین دستگاه‌های اجرایی و فرمانداری‌ها

همه زمینه‌ها و همه حوزه‌ها وجود داشته باشد. تک تک افراد جامعه با شیوه‌های آمادگی و پیشگیری آشنا شوند و اقدامات حین حادثه تعریف شود. همچنین عملیات بازبایی و بازتوانی نیز به صورت مدون در اختیار کارشناسان باشد.

همایش آموزشی پدافند غیر عامل ویژه مدیران، رابطان دستگاه‌های اجرایی و فرمانداری‌های استان به مدت سه روز با حضور نماینده رئیس سازمان پدافند غیر عامل کشور و جانشین قرارگاه پدافند پرتوی سازمان پدافند غیر عامل کشور در تبریز برگزار شد. آقای محمدی، معاون سیاسی، امنیتی و اجتماعی استاندار آذربایجان شرقی در این همایش گفت: تا ۵ سال گذشته پدافند غیر عامل تنها در نهادهای نظامی و امنیتی معنا می‌شد، اما امروز در همه سطوح اجرایی و خدماتی جایگاه خود را پیدا کرده است. محمدی با بیان اینکه دشمن سناریوهای پیچیده‌ای دارد که نباید از شناخت آن عقب بمانیم، افزود: پدافند غیر عامل یک مقوله فرابخشی است و همراهی مردم و مسئولان اصل اول آن است. وی ادامه داد: آذربایجان شرقی به دلیل مرز مشترک با همسایگان شمالی و نیز دارا بودن صنایع بزرگ و حساس همواره در معرض تهدیدات مختلف قرار دارد و اهمیت آموزش عمومی و تخصصی در آن بسیار زیاد است.

جانشین قرارگاه پدافند پرتوی سازمان پدافند غیر عامل کشور نیز در این همایش گفت: امروز تمرکز دشمن، بر حملات سایبری به دستگاه‌هایی است که ارائه کننده خدمات عمومی به مردم هستند تا از این طریق فشار را بر مردم مضاعف کند. دکتر مسعود عبدالله زاده افزود: سازمان پدافند غیر عامل کشور راهکار خود را به صورت مدیریتی و فنی به دستگاه‌ها اعلام کرده و هم اکنون کنترل مدیریت توسط دستگاه‌های مختلف انجام می‌شود. وی خاطر نشان کرد: همه خدماتی که اثر مستقیم در سطحی گسترده دارد و با مردم ارتباط هستند، از نقاط تمرکز دشمن به شمار می‌روند و باید محافظت بیشتری از آن‌ها صورت گیرد. وی گفت: دفاع، متناسب با حمله انجام می‌شود و باید در

بازدید میدانی از شرکت کلر پارس توسط اعضای قرارگاه شیمیایی استان

مسئول هر دستگاه است و هرگونه قصور در این زمینه آثار جبران ناپذیری خواهد داشت.

در این دیدار مهندس باباپور ضمن ارائه گزارشی از فعالیت این کارخانه و تلاش‌های صورت گرفته در سال‌های اخیر جهت بهبود رعایت اصول و الزامات پدافند غیر عامل، خواستار حمایت بیشتر مسئولان جهت حل مشکلات این کارخانه شد.

وی از آماده شدن طرح مطالعات پدافند غیر عامل در این کارخانه نیز خبر داد و اظهار امیدواری کرد با ارائه این طرح به مسئولان بتوان ابعاد مختلف مشکلات این کارخانه را بیان نمود.

بازدید میدانی از شرکت کلر پارس و مشکلات این کارخانه با حضور امیر احمدپور رئیس حفاظت سازمان پدافند غیر عامل و کارشناسان ارشد سازمان و اداره کل پدافند غیر عامل استانداری انجام شد.

در این بازدید امیر احمدپور ضمن بازدید از سایت تولید آب اکسیژنه و الکتروزیسیون این مجموعه از نزدیک در جریان ظرفیت تولید این کارخانه و مشکلات آن قرار گرفت.

ایشان در این بازدید ضمن تشکر از ظرفیت ایجاد شده توسط این کارخانه و مدیریت آن در جهت اشتغال‌زایی و خودکفایی کشور از آمادگی سازمان پدافند غیر عامل در جهت حمایت و کمک به حل شدن مشکلات حوزه پدافند غیر عامل در این کارخانه اعلام کرد.

امیر احمدپور با بیان برخی مشکلات و ناهماهنگی‌ها در سطح دستگاه‌های مرتبط استان که باعث به وجود آمدن خطرات عمده در این کارخانه شده از دست‌اندرکاران حاضر در جلسه خواست به طور جد پیگیر مشکلات و رفع آن از جانب مسئولان ارشد استانی باشند، چرا که مسئولیت رعایت اصول پدافند غیر عامل و اجرای آن در استان بر عهده بالاترین مقام

مانور مشترک پدافند شیمیایی سطح ۲ در پالایشگاه تبریز

اداره کل پدافند غیرعامل استانداری ایجاد همکاری و تعامل بین دستگاه‌ها جهت ایجاد هم‌افزایی و نیل به نتیجه گرایی است. در این راستا تاکنون جلسات متعدد قرارگاه پدافند شیمیایی توسط این اداره کل تشکیل شده که در این جلسات از اعضای کمیته خواستار احصا تهدیدات و آسیب‌ها و ارائه راهکار برای رفع این مشکلات شده‌ایم. محمد بیگ، با اشاره به شرایط مطلوب مانور، عبور خط آهن از پالایشگاه را خطرزا دانسته و افزود: مسئولین در راستای حل این مشکل می‌توانند، موضوع را از طریق بحث در کارگروه امور زیربنایی و کالبدی استان حل و فصل نمایند. ایشان آگاه‌سازی عموم جامعه نسبت به مفهوم پدافند غیرعامل را ازجمله رسالت‌های این اداره کل خوانده و ادامه داد: آموزش عمومی از دغدغه‌های اصلی اداره کل پدافند غیرعامل استانداری بوده که در این راستا نیز طرح آموزش جامعه در سه سطح عمومی، تخصصی و تربیت مربی در حال اجرا است. وی با اشاره به تهیه بانک اطلاعاتی اساتید و نخبگان توسط اداره کل پدافند غیرعامل، از آمادگی اداره کل پدافند غیرعامل برای معرفی مربی جهت آموزش در دستگاه‌ها خبر داد.

مانور مشترک سطح ۲ در پالایشگاه تبریز با حضور محمد بیگ، مدیرکل پدافند غیرعامل استانداری، باقری، مدیرعامل پالایشگاه تبریز و نمایندگان از دستگاه‌های ذیربط برگزار شد. مدیرعامل پالایشگاه تبریز ضمن تشکر از حضور مدیرکل پدافند غیرعامل استانداری از حضور دیگر اعضا در مانور تقدیر و تشکر کرده و ابراز امیدواری کرد، انجام مانورها و رزمایش‌ها منتج به افزایش آمادگی و رفع نواقص موجود در فرآیند مدیریت شرایط اضطراری و تهدید گردد. وی با اشاره به برگزاری سه مانور دیگر تا پایان سال ۱۴۰۱، از برگزاری مانور زلزله، مانور نشت گاز کلر و مانور حریق در حوضچه‌های تبخیر در خبر داد. ایشان برگزاری دوره‌های آموزشی پدافند سایبری، سناریونویسی و ارزیابی ریسک، پدافند شیمیایی و مقابله با نشت گاز کلر و همچنین اجرای پروژه‌هایی از قبیل ساخت ایستگاه آتش‌نشانی ثانویه، احداث پناهگاه جایگزین پروژه RO، احداث مرکز مدیریت پدافند غیرعامل منطقه کجوار و خرید خودرو فوم پاش را از اهم اقدامات انجام شده و در دست اقدام این شرکت در راستای اجرای اصول و الزامات پدافند غیرعامل برشمرد. مانور مشترک سطح ۲ پالایشگاه با حضور تیم‌های عملیاتی آتش‌نشانی و فوریت‌های پزشکی در محل و انجام اطفاء حریق رخ داده در دو مخزن پیش‌بینی شده و اقدامات درمانی لازم برای مصدومین حادثه آغاز گردید. در جریان مانور تیم‌های مختلف حاضر در میدان و مسئولین حاضر در اتاق بحران در راستای انجام اقدامات لازم مدیریت شرایط اضطراری همکاری‌های لازم را انجام دادند. در نهایت آتش ایجاد شده مهار و مانور خاتمه یافت. در جریان این مانور نواقص و مشکلات موجود احصا و دستورات لازم جهت رفع نواقص اتخاذ گردید. مدیرکل پدافند غیرعامل استانداری از آمادگی مطلوب مجموعه پالایشگاه و تمهیدات اتخاذ شده جهت افزایش توان آمادگی در شرایط اضطراری قدردانی کرد. وی برگزاری مانورها و رزمایش‌های مختلف را از لوازم ایجاد آمادگی پیش‌دستانه نسبت به تهدیدات دانست و افزود: سیاست

سخنرانی امیر احمدپور رئیس حفاظت سازمان پدافند غیرعامل در پیش از خطبه‌های نماز جمعه تبریز

تغییر در هنجارها، ادراک را مورد هجوم قرار می‌دهد. رئیس مرکز حفاظت اطلاعات سازمان پدافند غیرعامل کشور متذکر شد: در جنگ شناختی خبری از میدان جنگ و ادواری نیست بلکه ذهن را مورد هدف قرار داده و آدم خودی تبدیل به دشمن می‌شود. وی با اشاره به آیه‌ای شریفه از قرآن گفت: استنباط از این آیه به معنای پدافند غیرعامل و جنگ شناختی است و به صراحت در این آیه آمده است که از امام خود پیشی نگیرید و صدای خود را از او بلندتر نکنید. در حال حاضر فضای مجازی ذوق و سلیقه را تحت تأثیر قرار داده است چراکه نطفه جنگ شناختی طوری بسته شده که اختلافات داخلی را دامن زده و دشمن را دوست بگیرند. رئیس مرکز حفاظت اطلاعات سازمان پدافند غیرعامل کشور به چند خبر خوب در خصوص دانش بنیان اشاره کرد و گفت: سامانه جلوگیری و کاهش منع سرویس (توانایی شناسایی حملات به زیرساخت‌های ملی)، پلتفرم مرکز جامع عملیات برای رصد سامانه، مرورگر بومی به‌عنوان مرورگر ذره‌بین، سامانه مراقبتی تهدیدات درون سازمانی سامانه شناسایی تهدیدات نقاط انتهایی، سامانه مدیریت اطلاعات و رخدادهای امنیتی و ... ازجمله اخبار خوب کشورمان است که توسط جوانان ایران زمین ساخته شده و به زودی رونمایی خواهند شد.

امیر احمدپور رئیس مرکز حفاظت اطلاعات سازمان پدافند غیرعامل کشور در سخنرانی پیش از خطبه نماز عبادی و سیاسی جمعه تبریز اظهار کرد: دفاع بدون سلاح و مکمل دفاع عامل را پدافند غیرعامل می‌نامند و قدمت این پدافند به تاریخ بشریت برمی‌گردد. بعد از جنگ‌های اول و دوم جهانی لزوم این پدافند بیشتر شد به طوریکه اهمیت این موضوع به قدری است که کشورهای غربی مانند سوئد که در هیچ جنگی شرکت نکرده است ولی پدافند غیرعامل به یک واجب در آن تبدیل شده است. رئیس مرکز حفاظت اطلاعات سازمان پدافند غیرعامل کشور با بیان اینکه رابطه پدافند غیرعامل با استان‌ها در کشور رابطه رفت و آمدی است، افزود: همان‌طور که رهبر معظم انقلاب فرموده است، پدافند غیرعامل همچون مصون‌سازی داخلی بدن است. احمدپور با تأکید به همکاری لازم دستگاه‌ها با پدافند غیرعامل گفت: تهدیدات بر دو نوع طبیعی و غیرطبیعی است به طوریکه مأموریت رسیدگی به تهدیدات طبیعی بر عهده پدافند غیرعامل نیست اما تهدیدات غیرطبیعی انسان‌ساخت بوده و زمان و مدت و شدت آن مشخص نیست. دفاع غیرعامل برای مردم یک مأموریت بر عهده سازمان پدافند غیرعامل است و رویکرد آن در هشت محور اعم از سایبری، پرتوی، کاربردی، فنی الکترونیکی، مردم محور قرار دارد. رئیس مرکز حفاظت اطلاعات سازمان پدافند غیرعامل کشور گفت: با اجرای پدافند غیرعامل مدیریت تسهیل یافته و کارکردها تداوم و بازدارندگی ایجاد شده و آسیب‌ها کاهش می‌یابد. با گذشت زمان جنگ شناختی نیز به محورهای پدافند اضافه شده است؛ سوریه ساختی و انقلاب‌های رنگی حاصل همین جنگ شناختی است. احمدپور یادآور شد: با اعتراضات گروه‌های تکویری وارد سوریه شد و در نهایت همه وضعیت سوریه را دیدیم که چه بر سرش آوردند. جنگ شناختی سلاحی برای افکار عمومی کشور است که سرمایه اجتماعی آن کشور را به نشانه می‌گیرد؛ به عبارتی با

امنیت ملی کشور گردد.

عوامل زیستی: به موجودات زیستی به ویژه میکرو ارگانیسم‌ها (ویروس، باکتری، قارچ، انگل، پریون) یا مواد سمی مشتق شده از آن‌ها که بصورت طبیعی یا غیرطبیعی مانند دستکاری ژنتیکی توانایی ایجاد بیماری یا مرگ در انسان، حیوانات، گیاهان و آسیب به محیط زیست را داشته باشد، اطلاق می‌شود.

سلاح زیستی: عوامل زیستی طبیعی یا دستکاری شده (مهندسی ژنتیک) هستند که قابلیت آن‌ها به نفع اهداف تعیین شده مسلح شده‌اند؛ این نوع سلاح‌های زیستی با تجهیزات و ابزارهای مختلف نظامی یا غیرنظامی شلیک، پرتاب و منتشر می‌شوند.

بیوتروریسم: هرگونه اقدام تروریستی با استفاده از عوامل زیستی علیه فرد، گروه و جمعیت خاصی که با هدف نابودی و یا ایجاد ترس و وحشت در جامعه توسط تروریست‌ها و گروه‌های مشابه با انگیزه‌های سیاسی، اعتقادی و نژادی صورت می‌گیرد.

آگروتروریسم: استفاده از عوامل و سلاح‌های زیستی علیه دام، حیوانات، نباتات، گیاهان، مرکبات و سایر محصولات کشاورزی به منظور گذاشتن اثر سوء یا نابودی محصولات کشاورزی و اقتصاد کشور توسط تروریسم (دولتی و غیردولتی) را آگروتروریسم یا تروریسم کشاورزی گویند.

جنبه‌های روانی تهدیدات زیستی: آسیب‌های روانی ناشی از تهدیدات زیستی، بسیار بالاتر و گسترده‌تر از آسیب‌های انسانی و اقتصادی است. در این شرایط احساس امنیت مردم از بین می‌رود و فضای وحشت عمومی حاکم خواهد شد. فشار اجتماعی حاصله اثرات مخرب روانی طولانی مدتی به وجود خواهد آورد. به دنبال توسعه تهدیدات زیستی به طور معمول ترس و واهمه شدیدی بر جامعه، بیماران، کارکنان بهداشتی و عموم مردم مستولی می‌شود. پاسخ‌های روانی مردم حادثه دیده ممکن است به صورت وحشت، عصبانیت، نگرانی‌های بی مورد در مورد عفونت، ترس از سرایت بیماری، خیالات واهی، جدا شدن از اجتماع و روی آوردن به کارهای غیراخلاقی باشد. در این موارد با کمک روان پزشکان، روانشناسان، مددکاران اجتماعی، روحانیان و گروه‌های داوطلب باید برای مقابله با جنبه‌های روانی تهدیدات زیستی برنامه‌ریزی کرد.

باشد.

تهدید زیستی: هر نشانه، رویداد یا اتفاق زیستی که به صورت طبیعی یا غیرطبیعی و عمدی توانایی و احتمال تضعیف یا نابودی سرمایه‌های زیستی یا اختلال در اقتصاد و امنیت کشور را از طریق به خطر انداختن یا تخریب و نابودی سرمایه‌های زیستی در حوزه‌های انسان، دام، نباتات، غذا و دارو، آب، محیط زیست و منابع طبیعی داشته و سلامت، امنیت و اقتصاد جامعه را به خطر اندازد. جنگ زیستی: به مفهوم استفاده هدفمند و عامدانه از سلاح‌ها یا عوامل زیستی با منشأ مشخص (کشور متخاصم) یا نامشخص و وقوع بحران‌های زیستی دارای پیامدهای احتمالی فراگیر نظیر تلفات گسترده جمعیتی یا ترکیب با تهدیدات امنیتی و اقتصادی و بروز یک بحران زیستی با میزان وسعت در سطح ملی (اپیدمی) یا جهانی (پاندمی) که منجر به مخاطره افتادن مولفه‌های اصلی

معرفی حوزه پدافند زیستی

تهیه و تنظیم:

حوزه زیستی اداره کل پدافند غیرعامل

وضعیت‌های زیستی، تعیین دارایی‌ها و سرمایه‌های زیستی کشور، سطح‌بندی و طبقه‌بندی آن‌ها، کشف و شناسایی نقاط ضعف و آسیب‌پذیری زیرساخت‌های زیستی، تعیین حریم زیرساخت‌ها، صنایع و مراکز زیستی، آموزش، تمرین و رزمایش‌های زیستی، مدیریت، پشتیبانی، تأمین تجهیزات مناسب جهت مقابله و انجام اقدامات در مخاطرات زیستی اعم از تهدید منطقه، رفع آلودگی، امداد، نجات و درمان مصدومین زیستی، پاکسازی و بازیابی منطقه آلوده، تخلیه و اسکان اطلاق می‌شود. نظام عملیاتی پدافند زیستی: مجموعه تدابیر و اقدامات پدافند زیستی متشکل از تعیین نقش‌ها، نظامات، وظایف و روابط و نحوه تعامل بخش‌های مختلف عملیات پدافند زیستی، مسئولیت دستگاه‌های اجرایی ذیربط، چگونگی تحقق اهداف و اجرای مأموریت درحوزه پدافند زیستی در سطوح مختلف عملیاتی در برابر تهدیدات زیستی می

با توجه به رویکردهای استکبار جهانی و برخی از دشمنان در استفاده از عوامل زیستی و احتمال وقوع تهدیدات متصور ناشی از آن و همچنین تجربه شیوع اپیدمی‌ها و پاندمی‌های گذشته، نشان داد که ضروری است کلیه دستگاه‌های لشکری و کشوری به منظور افزایش توان دفاع زیستی کشور با ساماندهی ساختارهای عملیاتی پدافند زیستی و مدیریت یکپارچه و منسجم با فرماندهی واحد، جهت مقابله با این گونه تهدیدات اقدام نمایند؛ بدین منظور طراحی مدل کلی دفاع زیستی کشور که به ایجاد هم‌افزایی و بکارگیری تمام ظرفیت‌های موجود، ایجاد ظرفیت‌های جدید و یکپارچه سازی آن‌ها در مواجهه با تهدیدات زیستی می پردازد در دستور کار سازمان پدافند غیرعامل کشور قرار گرفت.

به مجموعه‌ای از تدابیر و اقدامات اعم از رصد و پایش تهدیدات و مخاطرات زیستی، تشخیص و اعلام

صحنه عملیات پدافند سایبری و دفاع در برابر تهدیدات و حملات دشمن را بر عهده دارد.

فعالیت این قرارگاه با شیوع بیماری کرونا و بدلیل محدودیت‌های کرونایی کاهش یافت و بدلیل ابهامات بوجود آمده بعد از ابلاغ دستورالعمل اجرایی پدافند غیرعامل استان‌ها مدتی فعالیت قرارگاه به حالت تعلیق درآمد و بعد از مکاتبات و مذاکراتی که با سازمان پدافند غیرعامل کشور انجام شد اختیار تشکیل قرارگاه پدافند سایبری به استانداران واگذار شد و خوشبختانه با نظر مساعد استاندار محترم در سال جاری فعالیت این قرارگاه مجدداً آغاز گردید.

قرارگاه پدافند سایبری استان طی سال‌های اخیر بازدیدهای سایبری از زیرساخت‌های سایبری دستگاه‌های اجرایی استان را با محوریت اداره کل پدافند غیرعامل و با مشارکت مرکز راهبردی افتا و حراست کل استان به منظور احصای تهدیدات و آسیب‌پذیری‌های زیرساخت‌های سایبری استان و ارزیابی میزان آمادگی دستگاه‌ها در مقابل تهدیدات متنوع سایبری انجام می‌دهد. در جریان این بازدیدها نقاط ضعف و آسیب‌پذیری‌ها احصاء و به همراه راهکارها و پیشنهادات امنیتی به دستگاه‌ها منعکس می‌گردد تا مشکلات برطرف گردد.

کارگروه سایبری و الکترونیک

کارگروه سایبری و الکترونیک بعنوان یکی از کارگروه‌های یازده گانه شورای پدافند غیرعامل استان عمل می‌کند. از جمله مأموریت‌ها و وظایف این کارگروه می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- ۱- احصاء و اولویت‌بندی تهدیدات دشمن و آسیب‌پذیری استان در حیطه فضای سایبر و الکترونیک و فناوری اطلاعات و ارتباطات و تدوین سناریوهای بحران و ارائه راهکارهای مقابله و طرح‌های پاسخ
- ۲- شناسایی و پیشنهاد طبقه‌بندی و اولویت‌بندی دارایی‌ها و سرمایه‌های سایبری و الکترونیک استان
- ۳- سازماندهی و ارتقای توانمندی تیم‌های مقابله با عملیات سایبری دشمن در سازمان‌های مختلف و انجام عملیات امداد و نجات در زیرساخت‌های سایبری
- ۴- آماده‌سازی مسیرهای جایگزین مخابراتی، ارتباطی و اینترنت استان
- ۵- تهیه، تدوین و برنامه‌ریزی اجرای طرح‌های مصون‌سازی و امن‌سازی سایبری مراکز و تأسیسات هوشمند استان در برابر تهدیدات و مخاطرات سایبری

زیرساخت‌های سایبری استان به ریاست استاندار، جانشینی اداره کل اطلاعات استان و دبیری مدیرکل پدافند غیرعامل استانداری و در تابعیت قرارگاه پدافند سایبری کشور تشکیل گردید. این قرارگاه در چارچوب دبیرخانه پدافند غیرعامل استان فعالیت نموده و گزارش کشف و پایش تهدیدات و اقدامات خنثی‌سازی را به قرارگاه پدافند سایبری کشور در سازمان پدافند غیرعامل کشور ارسال می‌نماید.

قرارگاه پدافند سایبری استان به عنوان متولی پدافند سایبری از سرمایه‌های سایبری استان رسالت مصون‌سازی و پایدارسازی سرمایه‌های سایبری از طریق پایش و تشخیص تهدیدات، کشف، مدیریت و کنترل آسیب‌پذیری‌ها، اعلام هشدارهای لازم، امن‌سازی، تدوین و انتشار نظامات (ملاحظات، مقررات، الزامات و اصول) پدافندی، آموزش و نهادینه‌سازی پدافند سایبری، مدیریت

- سازه‌های ویژه برای مراکز داده، اتاق سرور و اتاق کنترل و نظارت در مراکز حیاتی و حساس تأمین شود.
- برای مقابله با تهدیدات سایبری، مانورهای عملیاتی در بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات طراحی و اجرا شود.
- استفاده از تجهیزات بومی حوزه سایبری تا حد امکان
- اتصال تمامی نقاط شبکه از اینترنت به صورت کامل قطع و در صورت ضرورت ارتباط با اینترنت، از نقاط جداگانه و خارج از شبکه استفاده گردد.
- برای مقابله با تهدیدات سایبری، مانورهای عملیاتی در بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات طراحی و اجرا شود.
- از ظرفیت میزبانی بانک‌های اطلاعاتی در داخل کشور استفاده گردد.

قرارگاه پدافند سایبری استان

قرارگاه پدافند سایبری استان در سال ۹۴ به منظور پایش و خنثی‌سازی تهدیدات سایبری دشمن و ایمن‌سازی

پدافند سایبری: به مجموعه اقداماتی گفته می‌شود که موجب بازدارندگی، پیشگیری، ممانعت از انجام، تشخیص به موقع، مقابله مؤثر و بازدارنده با هرگونه تهاجم سایبری به سرمایه‌های ملی سایبری توسط متخصصین سایبری، اعم از ارتش سایبری کشورهای متخاصم و یا گروه‌های تحت حمایت پنهان دولت‌های متخاصم می‌شود.

سطوح پدافند سایبری

- مصون‌سازی زیرساخت‌های حیاتی سایبری
- امن و پایدارسازی زیرساخت‌های حساس سایبری
- ایمن‌سازی و کاهش آسیب‌پذیری زیرساخت‌های مهم سایبری

تعدادی از دستورات اجرایی حوزه پدافند سایبری

- سامانه‌ها و شبکه‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات سطح بندی شود.

معرفی حوزه پدافند سایبری

تهیه و تنظیم:

حوزه سایبری اداره کل پدافند غیرعامل

به‌خصوص مرزبانی زیستی از اهمیت مضاعفی برخوردار شده است چراکه دو پایانه مرزی نوردوز و جلفا به‌عنوان دو گذرگاه مرزی خیلی مهم با منطقه است که در صورت عدم مراقبت جدی می‌تواند تهدیدات جدی متوجه امنیت غذایی ما بکند.

در کنار دو ساختار ذکر شده، «کمیسیون پیشگیری از تهدیدات بیولوژیکی» هم بازوی دیگری در استان برای مقابله با تهدیدات و دفاع همه‌جانبه از امنیت غذایی استان و کشور می‌باشد.

قرارگاه پدافند پرتویی استان:

مواد پرتوزای طبیعی از بدو تشکیل کره زمین در آن وجود داشته است ولی با توسعه فناوری و بهره‌برداری انسان از آن، منابع پرتوزای ساخت دست بشر در محیط زیست افزایش یافته که باعث برهم خوردن نظم، آرایش و تعادل طبیعی این مواد شده است.

مواد پرتوزای مصنوعی که در نتیجه فعالیت‌های بشری در رشته‌های گوناگون هسته‌ای می‌باشد، به محیط زیست وارد شده و به نحوی جزء آلاینده‌های غذایی، آشامیدنی و هوای تنفس موجودات زنده و به‌ویژه انسان محسوب می‌گردند.

با توسعه فناوری، منابع پرتوزای ساخته دست بشر در محیط زیست رو به افزایش گذاشته است. یکی از این منابع، مواد پرتوزای مصنوعی می‌باشند که در نتیجه فعالیت‌های بشری در رشته‌های گوناگون هسته‌ای، به محیط زیست راه یافته‌اند.

به‌منظور حفاظت رادیولوژیکی محیط زیست، موجودات زنده به‌ویژه انسان، شناسایی توأم اکوسیستم‌ها و منابع پرتوزا و نحوه عملکرد، جابجایی، توزیع و رفتار هسته‌های پرتوزا آن‌ها در اجزاء مختلف محیط ضروری می‌باشد. به‌طورکلی هدف از حفاظت رادیولوژیکی، پایش انسان و محیط زیست در برابر عملکرد مواد پرتوزای (طبیعی و مصنوعی) موجود در محیط می‌باشد و منظور از تحقیقات در زمینه رادیولوژیکی، پیش‌بینی مسیرهای راه‌یابی مواد پرتوزا به محیط‌زیست و تخمین میزان غلظت در مناطق مختلف است تا بتوان میزان خطر ناشی از پرتوگیری‌های داخلی و خارجی را تعیین نمود.

اهداف کشورها در برنامه‌ریزی‌های مخصصاتی خود علیه طرف‌های مقابل شود.

چراکه در این حوزه می‌توانند با کمترین هزینه، بیشترین ضربه را به پایداری کشورها ازجمله امنیت غذایی آن‌ها وارد کنند. تنوع منابع زیستی هم باعث توجه مضاعف کشورها به این حوزه شده است.

لذا ساختار پدافند زیستی در قالب قرارگاه و مرزبانی زیستی ساختار تعریف‌شده بر مبنای قوانین بالادستی و تجربه کسب شده در سال‌های متمادی در برابر حوادث و رخدادهای زیستی به‌منظور پیشگیری و مقابله با تهدیدات زیستی در حوزه‌های شش‌گانه انسان، دام، نباتات، غذا و دارو، آب، محیط‌زیست و منابع طبیعی بوده است. با توجه به مرزی بودن استان آذربایجان شرقی این موضوع

معرفی حوزه پدافند شیمیایی و پرتوی

تهیه و تنظیم:

حوزه شیمیایی و پرتوی اداره کل پدافند غیرعامل

قرارگاه پدافند شیمیایی:

ایمنی آن در تولید، انبار، حمل‌ونقل و استفاده‌های آن قواعد استاندارد تعریف نشود، این دست‌آورد بشری تبدیل به یک معضل و تهدید جدی برای بقا و سلامتی آن خواهد شد.

لذا برای پیشگیری از تهدیدات روبه افزایش موادشیمیایی به کار رفته در بخش‌های مختلف صنعتی و همچنین برای پیشگیری از عملیاتی شدن اهداف شوم دشمن در سوءاستفاده از این ماده مهم، ساختار قرارگاه پدافند شیمیایی تعریف شده تا با عملیاتی نموده نظام جامع عملیاتی اختصاصی، مأموریت‌های محوله را انجام دهد.

قرارگاه پدافند زیستی:

با توجه به تغییر ماهیت جنگ‌ها در دنیای جهانی شده و ترکیبی شدن آن‌ها، باعث گردیده منابع زیستی یکی از

استحصال، فناوری و استفاده از مواد شیمیایی به موازات رفاه و آسایشی که برای بشر به ارمغان آورده به همان میزان او را با حوادث و خطرات شیمیایی مواجه نموده است.

از طرف دیگر، بهره‌گیری از این صنعت در حوزه‌های نظامی، شیوه‌های نایمن و ناصحیح بهره‌وری در حوزه صنعت و خدمات به حوادث مرگبار ناشی از انفجار، آتش‌سوزی، انتشار مواد سمی، آلودگی و تخریب محیط‌زیست، منابع طبیعی، جانوری و غیره منجر شده است.

در دو دهه اخیر سرعت تنوع‌بخشی به محصولات تولید شده با ترکیبات شیمیایی بسیار بالا بوده که اگر برای

ایجاد سازه‌هایی که علاوه بر کارکرد در زمان بحران، در شرایط عادی نیز جهت فعالیت‌های زمان صلح استفاده می‌شوند.

اصول پدافند کالبدی

مکان‌یابی، استتار، اختفاء، پوشش، فریب، پراکندگی، تفرقه و جابه‌جایی، مقاوم‌سازی و استحکامات

پدافند غیرعامل در شبکه راه‌ها و حمل و نقل جاده‌ای

بخش حمل و نقل دارای چندین بخش کلیدی شامل بخش‌های هوایی، دریایی، شبکه ریلی، شبکه جاده‌ای و حمل و نقل عمومی است. وسعت و تنوع این بخش آن را به اهرمی حیاتی در اقتصاد، امنیت و توسعه کشور تبدیل نموده است. شبکه‌های مواصلاتی کشور در طول چندین دهه با سرمایه‌گذاری‌های بخش خصوصی و عمومی توسعه یافته است. طراحی زیرساخت‌های حمل و نقل عمومی در جاده‌ها به گونه‌ای است که مردم به راحتی و آزادانه به آن دسترسی و تردد داشته باشند. روش‌های مختلف حمل و نقل و آسایشی که آن‌ها به ارمغان آورده‌اند، قابلیت اطمینان بالایی را به مردم در اعتماد به نظام ایجاد نموده است. از نگاه پدافند غیرعامل هر سیستم حمل و نقل باید تمامی فرصت‌های دفاعی و کنترل تهدیدات متصور در امنیت ملی را به دنبال خود داشته باشد. از این جهت است که در مطالعات، طراحی و احداث شبکه‌های مواصلاتی می‌بایست امنیت ملی را مد نظر قرار داد.

اسکان و نگهداری مردم در شهر

در این رویکرد نیاز به احداث پناهگاه‌های جمعی شهری و خانوادگی به وضوح روشن می‌گردد. طی این رویکرد، سازمان‌های مسئول می‌بایست حداکثر تلاش خود را در احداث فضاهای امن پناهگاهی صورت دهند تا در زمان تهاجم، مردم به آنجا پناه ببرند و از آسیب‌های حمله در امان بمانند. پناهگاه‌ها می‌توانند به دو شکل کلی تک منظوره و چندمنظوره احداث شوند. پناهگاه‌های تک منظوره که تنها در زمان جنگ کاربری دارند، بیشتر مربوط به مراکز خاص سیاسی نظامی می‌باشند که شناسایی نشدن آن از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است؛ اما پناهگاه‌های چندمنظوره که بیشتر در شهرها احداث می‌شوند، در زمان صلح کاربری غیرنظامی نظیر پارکینگ، سالن ورزشی و غیره داشته و در زمان جنگ دارای کاربری پناهگاه خواهند بود. در این روش، احداث پناهگاه توجیه و صرفه اقتصادی بیشتری دارد.

معرفی حوزه پدافند کالبدی

تهیه و تنظیم:

حوزه کالبدی اداره کل پدافند غیرعامل

منجر به کاهش آسیب‌پذیری، ارتقای پایداری ملی و تداوم خدمات ضروری زیرساخت‌های موجود و آتی‌الاحداث می‌گردد. پدافند کالبدی در برابر تهدیدات کالبدی به کار گرفته می‌شود. تهدید کالبدی هر نشانه پیشامد یا اتفاقی است که با عوامل تهدید سخت، نیمه‌سخت و نرم منجر به آسیب‌رسانی به زیرساخت‌های کالبدی کشور می‌شود. این تهدیدات می‌توانند طبیعی باشند مانند سیل، طوفان، زلزله، امواج گرمایی، برف سنگین، گرد و غبار و یا غیرطبیعی و غیرعمد مانند آتش‌سوزی و آلودگی باشند یا غیرطبیعی عمدی مانند حملات نظامی و تروریستی، شیمیایی، پرتوی، اقتصادی، فرهنگی و امنیتی باشند.

در پدافند کالبدی منظور از کالبد تمام زیرساخت‌ها، شریان‌های ارتباطی، خطوط انتقال انرژی و ارتباطی مراکز حیاتی، حساس و مهم کشور و به طور کلی پیکره کشور است.

مؤلفه‌های مطلوب انتخاب عرصه‌های ایمن در

جغرافیای شهر: دارا بودن پوشش مناسب دفاعی، حداکثر

ساماندهی محیط طبیعی و ایجاد محیط جغرافیایی از رایج‌ترین و پیچیده‌ترین فعالیت‌های بشر بوده است که به موازات توسعه جوامع بشری، مراحل متعددی را پیموده است. در این راستا شهرها در اولویت ساماندهی قرار می‌گیرند و هر شهری دارای خصوصیات و ویژگی‌های مربوط به خودش است. شهرهای مدرن و پیشرفته امروزی بدون برق، آب شرب همراه با مخازن ذخیره، غذا، شبکه توزیع انرژی و سیستم تخلیه زباله قادر به انجام و اجرای وظایف و عملکرد یا تداوم استانداردهای موجود زندگی نمی‌باشند.

پدافند کالبدی

کالبد به معنی بدن، پیکر، تن، تنه، جسم، قالب، جسد، شکل و صورت هر پدیده‌ای بوده و مترادف کالبد، استخوان بندی، بدنه، چارچوب، چهارچوبه، چوب بست می‌باشد.

پدافند کالبدی مجموعه اقدامات مهندسی مستقیم و غیرمستقیم مؤثر بر طرح‌های عمرانی کشور است که

آموزش پدافند غیرعامل

پدافند سایبری

پدافند مردم محور

امور دفتری

معرفی کتاب حوزه پدافند کالبدی

کتاب روند افزایشی توسعه در شهرهای هوشمند: مطالعات انجام شده و توصیه‌ها نوشته الیاس استایل و نیکول دوپونی، شامل تجربیات عمده و مهم مطالعاتی در زمینه شهر هوشمند در کشورهای مختلف است که با متمرکز شدن بر سیاست‌گذاری‌ها و مؤلفه‌های اجرایی، مردم را به مشارکت در زمینه نوآوری و توسعه هوشمندانه شهرهایشان هدایت می‌کند. کتاب روند افزایشی توسعه در شهرهای هوشمند (*Trends in Smart City Development*)، حاوی نکات بسیار جدید، مهم و درخور توجه در عرصه هوشمندی است که به شما دیدگاهی تازه می‌بخشد. شهرها همیشه در حال تغییر بوده‌اند، پویایی محیط شهری، دنیای کوچکی از روابط اجتماعی است که شما در طول تاریخ ساخته‌اید. فناوری همیشه یک عامل حیاتی بوده که عمیقاً با تکامل شهرها درهم آمیخته شده است. از زمان انسان‌های اولیه تا انقلاب صنعتی و تا به امروز، پیشرفت‌های غیرمنتظره فناوری بر روی سازه‌هایی که امروز به کار می‌برید، نحوه زندگی‌تان، کار، ورزش و سرگرمی‌ها در فضای شهری تأثیر گذاشته است.

شهرها در حال توسعه‌اند و این توسعه ادامه دارد. پویایی فناوری در عملیات شهری ادغام شده است، از حمل و نقل گرفته تا تعمیر زیرساخت‌های شهری و غیره. غالباً عاقبت کار چنین سیستم‌هایی، برای کاربر نهایی شفاف و واضح نیست اما ادغام فناوری شهرهای هوشمند در زندگی روزمره شما بیشتر قابل مشاهده است و شما می‌توانید تغییرات بزرگی را در شهرهایتان آغاز

روندهای توسعه در شهرهای هوشمند
(مطالعات انجام شده و توصیه‌ها)

ترجمه:
لار گروه مهارت‌های سواد رسانه‌ای

کنید. مرکز تحقیقات راهبردی شهر و تحقیقات کاربردی اتحادیه ملی شهرها، تلاش می‌کند تا جوامع را تقویت کند، شهرها را بهبود بخشد و به رهبران شهر کمک کند. شما این امر را با دانستن و آموختن در مورد شهرها، شناسایی کرده و در به اشتراک گذاشتن روش‌های شهری متعهد، پرورش راهکارهای مؤثر و نوآوری و به چالش کشیدن رهبران شهر برای رهبری تلاش کنید.

دغدغه‌های مربوط به حریم شخصی، تنها مختص مدیران پروژه نیست. هنوز این سؤال باقی است که جامعه‌ای از ساکنین، چطور به نظارت حسگرها بر محله‌شان پاسخ خواهد داد. لی تین، وکیل ارشد کارمندان در بنیاد مرزهای الکترونیکی، پروژه‌های مبتنی بر حسگرها را به معنی نظارت بیشتر می‌داند و بیان می‌دارد که مشخص نیست چنین سیاست‌های حفاظت از حریم شخصی واقعاً چقدر قدرت خواهند داشت. مثلاً وقتی که پلیس درخواست کسب اطلاعاتی را داشته باشد که ناقض آن سیاست‌ها است. مدیران پروژه می‌دانند که دغدغه‌های این چنینی می‌توانند مسائل مهمی تلقی شوند. آن‌ها در سند اداری خویش، پیش‌بینی استمداد از افراد جامعه را در نقاط موردنظر برای استقرار گره‌ها لحاظ کرده‌اند.

این استمداد، شامل ملاقات با اعضای شورای شهر و رهبران جامعه و ملاقات‌های مستمر با ساکنان است. به علاوه، آن‌ها در حال برنامه‌ریزی برای برگزاری کارگاه‌های آموزشی «برای جوانان محله به‌منظور معرفی مفاهیمی از علوم محیطی تا طراحی الکترونیک و تحلیل داده» هستند.

طرح‌های کسر خدمت سربازی

به اطلاع می‌رساند که سازمان پدافند غیرعامل کشور (مرکز مطالعات پدافند غیرعامل کشور و مرکز مطالعات فنی و مهندسی پایداری ملی کشور) برای دانش‌آموختگان و فارغ‌التحصیلان مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری طرح‌هایی برای کسر خدمت سربازی و نخبگی (جایگزین خدمت سربازی) در نظر گرفته است. علاقمندان می‌توانند علاوه بر مراجعه به وب‌سایت‌های مربوطه با مراجعه به اداره کل پدافند غیرعامل استانداری آذربایجان شرقی از روند ثبت‌نام مطلع شوند.

وب سایت مرکز مطالعات فنی و مهندسی پایداری ملی کشور:

<http://www.mafpa.ir>

وب سایت مرکز مطالعات پدافند غیرعامل کشور:

<http://www.pdrc.ir>

سایت‌های مرتبط با پدافند غیرعامل

وب سایت پایداری ملی

<http://www.paydarymelli.ir>

مرکز مطالعات پدافند غیرعامل

<http://www.pdrc.ir>

استانداری آذربایجان شرقی - پدافند غیرعامل

<http://www.ostan-as.gov.ir>

پلیس فتا

<http://www.cyberpolice.ir>

مرکز مطالعات فنی و مهندسی پایداری ملی

<http://www.mafpa.ir>

مرکز مدیریت راهبردی افتای ریاست جمهوری

<http://www.afta.gov.ir>

